

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Střední odborné učiliště, Bruntál, Dukelská 5

Dukelská 5, 792 01 Bruntál

Identifikátor školy: 600 016 226

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Bruntál, Květná 64, 792 01 Bruntál

Termín konání orientační inspekce: 18. - 21. leden 2000

Čj.	141 596/00-11142
Signatura	on1ht201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Inspekční činnost byla zaměřena na kvalitu vzdělávání v matematice, vybraných odborných předmětech a odborném výcviku ve vztahu k hodnocení kvality řízení školy. Hodnocení kvality vzdělávání vychází z hospitační činnosti v jednotlivých předmětech, z vyhodnocení předložené dokumentace, z prohlídky prostor a z rozhovorů s učiteli a ředitelem školy. Kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech byla hodnocena z hlediska plánování, přípravy a podmínek výuky, organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Matematika

Hospitace se uskutečnily ve výuce matematiky učebního oboru 65-51-H/002 Kuchař – číšník pro pohostinství, učebních oborů 69-51-H/001 Kadeřník a 69-52-H/001 Kosmetička, učebního oboru 66-51-H/004 Prodavač - smíšené zboží a pětiletého studijního oboru 64-41-L/507 Obchodník. Časová dotace vyučovacích hodin matematiky ve všech sledovaných oborech odpovídala schváleným učebním plánům. Všichni vyučující mají zpracované tematické plány podle platných učebních osnov. Výuka matematiky probíhala v souladu s těmito plány s výjimkou třídy oboru Obchodník, kde bylo zjištěno časové zpoždění probíraného učiva.

Tři vyučující matematiky mají odbornou i pedagogickou způsobilost, z nich však dvě mají snížený pedagogický úvazek, neboť zastávají vedoucí funkce (ředitelka školy a její zástupkyně). Jeden vyučující má odbornou způsobilost pro výuku matematiky pro základní školu a další jen středoškolské vzdělání. Výuka probíhá v kmenových učebnách a v odborné učebně matematiky, která je vhodně a účelně vybavena. Žáci nemají učebnice matematiky, mají však sbírky úloh, které jim učebnice částečně nahrazují. K dispozici jsou standardní učební pomůcky. Při zařazování matematiky do rozvrhu vyučovacích hodin jsou dodržovány psychohygienické zásady.

Formy a metody výuky byly voleny přiměřeně výukovým cílům a věku žáků. Převažovala frontální výuka se zaměřením na upevňování, procvičování a opakování učiva. V hodinách byl dán dostatečný prostor pro samostatnou práci žáků a hodnocení vědomostí. Výuka ve většině hospitovaných hodin byla promyšlená, byla rozvíjena představivost, paměť i logické myšlení. Jen v jedné hospitované hodině byly zaznamenány ze strany vyučujícího vážnější odborné i metodické nedostatky při interpretaci učiva, nízká efektivita vyučovací hodiny i nízká úroveň reakcí žáků.

V průběhu výuky bylo využíváno vstupních motivačních metod a aktualizace učiva. Byly prověřovány znalosti a vědomosti žáků, hodnocení žáků bylo převážně slovní. Opakování a zkoušení mělo vždy návaznost na probírané učivo, v některých případech nebylo učivo v závěru hodiny shrnuto a nebylo provedeno hodnocení výkonu žáků.

Ve všech hospitovaných hodinách byla komunikace mezi žáky a učiteli na standardní úrovni, založena na vzájemné důvěře a respektování. V žádné vyučovací hodině nebylo zaznamenáno nežádoucí chování žáků. Vyučující vytvářeli žákům dostatečný prostor pro vyjádření názorů a diskusi.

Na základě uvedených skutečností je oblast plánování a přípravy výuky matematiky hodnocena jako velmi dobrá, personální podmínky jako dobré. Materiálně-technické a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré, velmi dobrá je i oblast organizace, forem a metod výuky matematiky. Rovněž způsob hodnocení žáků a jejich motivace jsou hodnoceny jako velmi dobré. Vzájemná komunikace mezi žáky a učiteli i mezi žáky má velmi dobrou úroveň. Celkově je kvalita výuky hodnocena jako velmi dobrá.

Odstraněno: na

Odstraněno: k

Odstraněno: z

Odstraněno: v

Odstraněno: z

Odstraněno: a

Odstraněno: s

Odstraněno: a

Odstraněno: z

Odstraněno: a

Odstraněno: a

Odstraněno: ,

Odstraněno: a

Blok odborných předmětů

V oborech zaměřených na služby byly hospitovány vyučovací hodiny předmětů oděvní technologie učebního oboru 31-58-H Krejčí, odborného kreslení oboru 69-51-H/001 Kadeřník, stolničení oboru 65-51-H/002 Kuchař – číšník pro pohostinství, předmětu obchodního provozu učebního oboru 66-51-H/004 Prodavač - smíšené zboží a předmětu elektrické stroje a přístroje oboru 26-52-H/002 Elektromechanik - stroje a zařízení. Učivo všech těchto předmětů je součástí závěrečné zkoušky uvedených učebních oborů. Ve studijním oboru 64-41-L/509 Podnikání v oborech textilu a oděvnictví bylo hospitováno v předmětu práce s počítačem.

V některých sledovaných hodinách byl zjištěn nesoulad časových plánů učiva se zápisy v třídních knihách. V jedné suplované hodině probírala vyučující náhradní učivo. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá schváleným učebním osnovám. Při plánování nedochází k obsahové duplicitě. Plánované cíle respektují nutnost zajištění kontinuity výuky teorie a praxe.

Personální podmínky odpovídají běžné realitě výuky výše jmenovaných předmětů na stejném typu škol. Vyučující mají úplné středoškolské vzdělání a DPS. Učitelka předmětu obchodní provoz splňuje plně odbornou i pedagogickou způsobilost. Ve škole je dostatek vhodných prostor pro výuku, včetně odborných učeben stolničení, vybavených potřebným inventářem pro názornou a také aktivně zaměřenou výuku. Jsou vytvářeny podmínky pro dodržování psychohygienických zásad. Žáci nepoužívali v hodinách žádné učebnice, probírané učivo si zapisovali do sešitů.

Organizace a formy výuky odpovídaly odbornosti sledovaného předmětu. Učitelé sledovali, na co žáci navazovali, pro jaké komplexnější vědomosti si vytvářeli předpoklady. Byly využívány metody podporující zapamatování učiva. Výklad podle barevně prováděných nákresů na tabuli, využití dřívě zhotovených šablon stříhů oděvů pro účelné kreslení do sešitů, aktivní zapojování žáků a motivace k aktivnímu učení byly uplatňovány v hodinách oděvní technologie. Hodiny stolničení byly zaměřeny na praktické procvičení vybraných úkonů s využitím alternativních způsobů řešení zadaných úkolů. Při výuce obchodního provozu vyučující použila pro objasnění příčinných vztahů přehledná bloková schémata.

V předmětu odborné kreslení žákyně kreslily pod vedením vyučujícího dobové účesy podle předlohy. Byla rozvíjena představivost a uplatňovány mezipředmětové vztahy (dějepis, technologie a odborný výcvik). K předmětu nejsou vhodné učebnice, jsou využívány materiály připravované vyučujícím, modely, obrazy a odborné časopisy. Vyučovací hodina probíhala z technických důvodů v učebně, která nebyla pro výuku tohoto předmětu vhodná (malá pracovní plocha, neupevněné lavice a ztížení přístupu vyučujícího k žákům.)

V učebním oboru 26-52-H/002 Elektromechanik - stroje a zařízení bylo hospitováno v předmětu elektrické stroje a přístroje. Vyučující není sice odborně způsobilý, ale kvalita výuky nebyla touto skutečností ovlivněna. Teoretický výklad byl doplněn ukázkou probíraného elektrického stroje a zkušenostmi žáků z odborného výcviku, který je v této skupině veden stejným učitelem. Protože žáci nemají k dispozici učebnice, je jim učivo vyučujícím diktováno do sešitů, čímž se snižuje efektivita vyučovacích hodin.

Ve studijním oboru 64-41-L/509 Podnikání v oborech textilu a oděvnictví bylo hospitováno v předmětu práce s počítačem. Výuka probíhala v odborné učebně vybavené sice dostatečným počtem osobních počítačů i tiskáren (každý žák pracoval samostatně), ale větší část počítačů je po stránce hardwarové zastaralá a neumožňuje využití moderního programového vybavení. K výuce jsou využívány jen programy pracující pod operačním systémem DOS. Přesto vyučující s větším pracovním nasazením plní základní vzdělávací a výchovný program předmětu.

V hospitované hodině se střídaly různé formy práce, byla zdůrazňována logická struktura učiva a vhodně využíváno mezipředmětových vztahů. Žáci dobře reagovali a při samostatné práci prokazovali správné pracovní návyky.

Ve všech sledovaných hodinách vyučující prověřovali výchozí znalosti žáků. Zkoušení a opakování mělo vždy návaznost na probírané učivo. Hodnocení znalostí žáků bylo objektivní s pozitivním zaměřením. Obsahovalo také analýzu chyb.

V některých vyučovacích hodinách nebyly vzhledem k nedostatku času dostatečně rozvíjeny komunikativní schopnosti žáků. Nežádoucí chování žáků nebylo pozorováno.

Pro drobné časové rozdíly v probraném učivu je plánování a příprava výuky hodnocena jako velmi dobrá, personální zajištění výuky jako dobré. Materiální podmínky výuky předmětu práce s počítačem jsou z hlediska programového vybavení nevyhovující. Ostatní sledované oblasti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výuka odborných předmětů je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Odborný výcvik

Výuka odborného výcviku byla sledována ve čtyřech skupinách žáků učebních oborů 31-59-H/002 a 31-58-H/003 Krejčí - krejčová pro pánské oděvy a Krejčí - krejčová pro dámské oděvy v krejčovských dílnách a v jedné skupině žáků učebního oboru 33-59-H/003 Čalouník - čalounice v čalounické dílně v prostorách střediska odívání. V tomto středisku je také obchodní část s vybavením pro přijímání a zkoušení zakázek, které umožňují žákům druhých a třetích ročníků vykonávat produktivní práce, za něž jsou finančně odměňováni.

Další tři navštívené učební skupiny žáků učebních oborů 65-51H/002 Kuchař - číšník pro pohostinství a 65-51-H/002 Číšník - servírka absolvovaly odborný výcvik v hotelovém a restauračním školním zařízení OP Hvězda.

Ze zápisů v denících evidence odborného výcviku všech navštívených učebních skupin bylo zřejmé, že probírané učivo a nácvik požadovaných dovedností odpovídá tematickým plánům zpracovaným podle platných učebních osnov. Stanovené výukové cíle odpovídaly standardům učebních oborů, vždy navazovaly na probrané teoretické poznatky. Pravidelně jsou prováděna bezpečnostní školení se zápisy obsahové náplně, datem školení a podpisy žáků v knize bezpečnosti práce určené pro každé pracoviště. Žáci, kteří přicházejí do styku s potravinami, vlastní zdravotní průkaz pracovníka v potravinářství.

Materiální a psychohygienické podmínky výuky odborného výcviku byly u všech sledovaných skupin z hlediska účelnosti vybavení pracovišť, estetického působení prostředí, optimální teploty a sociálního zázemí na velmi dobré úrovni.

Personálně byla výuka odborného výcviku zajišťována plně odborně kvalifikovanými mistry odborné výchovy s výjimkou jedné mistrové. Někteří si doplňují požadovanou pedagogickou kvalifikaci studiem DPS. Chybějící vzdělání však nemělo vliv na kvalitu vedení odborného výcviku. Verbální a neverbální komunikace mistrů odborné výchovy byla na požadované úrovni.

Účelně organizovaná výuka motivovala žáky k nácviku odborných dovedností formou aktivního učení. Žáci pracovali individuálním tempem, byl vytvářen dostatečný časový prostor pro individuální nebo skupinové aktivity. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené možnostem žáků. Výběr, sled a množství informací (instrukcí) byly přiměřené náročnosti plnění učebních cílů.

Mistři odborné výchovy sledují a denně zapisují procvičené dovednosti žáků. Plnění zadaných úkolů je hodnoceno. Při řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc. Při hodnocení byly respektovány individuální dispozice žáků, byla oceňována jejich snaha.

Komunikace byla založena na vzájemné důvěře.

Plánování a příprava výuky odborného výcviku jsou hodnoceny jako vynikající, všechny ostatní sledované oblasti, podmínky, organizace, formy a použité metody, motivace a hodnocení, interakce a komunikace, jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkové hodnocení výuky odborného výcviku je velmi dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

V současné době se vyučují na SOU učební a studijní obory zaměřené na obchod a služby a učební obor 26-52-H/002 Elektromechanik - stroje a zařízení. Koncepcí školy, kterou ředitelka školy naplňuje od svého jmenování do funkce (1998), je orientovat střední odborné učiliště jen na obchod a služby a v souladu s okresním programem optimalizace sítě středních škol a jejich oborů dát obor 6-52-H/002 Elektromechanik-stroje a zařízení k dispozici jiné střední škole, která má pro výuku tohoto oboru vhodné podmínky.

Krátkodobé cíle a úkoly jsou zpracovány v dokumentu Organizace školy, který je ročním plánem práce školy a kromě všeobecných principů a základních okruhů výchovně vzdělávací práce v teoretické výuce, v odborném výcviku a v mimoškolní výchově zahrnuje organizaci školního roku a jeho personální i materiální zajištění, složení metodických orgánů a jejich hlavní úkoly, organizaci výuky aj. Z ročního plánu školy vycházejí měsíční plány, které obsahují termínované úkoly pracovníků školy na daný měsíc a důležité informace týkající se chodu školy. Měsíční plány jsou přístupné ve sborovně školy a na odloučených pracovištích.

Výuka probíhala podle schválených učebních plánů, u některých oborů nebyly k dispozici vedením školy rozpracované učební plány pro aktuální školní rok. Z volitelných předmětů realizuje škola konverzace v cizích jazycích, nepovinné předměty zavedeny nejsou (není zájem žáků).

Škola má reálnou koncepci, která vychází z analýzy současného stavu. Roční a měsíční plány umožňují provoz školy a realizaci jejího výchovně vzdělávacího programu. Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Organizační struktura školy je zakotvena v Organizačním řádu školy, který obsahuje schéma vztahů mezi pracovníky pověřenými vedením jednotlivých úseků, náplň jejich práce a vymezení odpovědnosti. Povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatele jsou specifikovány v Pracovním řádu. Dokumentace školy upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti školy je až na drobné formální nedostatky řádně vedena. Organizace teoretického vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům. Metodickými orgány jsou předmětové komise, které pracují podle rámcového plánu, vycházejícího z ročního plánu školy. Rada školy není ustavena.

Organizace odborného výcviku se řídí alternativními učebními plány. Kromě sledovaných a popsanych školních středisek pro výuku odborného výcviku v OP Hvězda a OP Odívání absolvují odborný výcvik žáci učebních oborů elektromechanik, kadeřník, kosmetička v OP Služby v učebních skupinách vedených mistry odborné výchovy.

Každé středisko řídí jeden vedoucí. Žáci učebních oborů prodavač vykonávají odborný výcvik ve smluvně zajištěných prodejnách pod vedením instruktorů. Za kvalitu výuky odpovídají jedna vedoucí a tři mistrové odborného výcviku. Kompetence zástupkyně ředitelky pro odborný výcvik a vedoucích středisek jsou vymezeny.

Organizace praktického vyučování žáků po operativně provedené úpravě pracovní doby odpovídá obecně právním předpisům.

Základní přenos informací mezi vedením školy, učiteli, mistry a vychovateli je zajišťován především prostřednictvím pedagogických porad, na kterých mohou pracovníci podávat své podněty a připomínky. Z porad jsou pořizovány vypovídající zápisy. Informace o studiu poskytuje škola zákonným zástupcům žáků pravidelně na třídních schůzkách nebo individuálně při jejich návštěvě ve škole. Průběžné informace o výsledcích studia jsou rodičům žáků sdělovány prostřednictvím žákovských knížek.

Na veřejnosti se škola prezentuje prostřednictvím zakázkových prací žáků, pořádáním módních přehlídek, soutěží v účesové tvorbě a přípravou slavnostních obědů a rautů. Žákyně oboru Kosmetička se angažují v klubu rodičů postižených dětí „Klubíčko“.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 je zpracovaná podle pokynu ŠÚ v Bruntále a odpovídá § 17e zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Je zpracovaná pečlivě a poskytuje dostatek informací o škole.

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Dokumentace školy je velmi dobře vedena. Škola spolupracuje s rodiči a prezentuje se na veřejnosti. Oblast organizování je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Na základě pozorování a předložené dokumentace lze styl vedení a motivování pracovníků zařadit mezi styly demokratické. Některé rozhodovací pravomoci jsou delegovány v souladu s organizační strukturou na podřízené pracovníky. Je patrná ochota diskutovat o problémech s pracovníky školy, respektovat a využívat jejich názory a podněty. K dosažení cílů výchovně vzdělávacího procesu je využíváno převážně pozitivní motivace.

Operativní řízení je realizováno v souladu s měsíčními plány, vedoucí pracovníci jsou v každodenním kontaktu s ostatními pracovníky. Operativní řízení navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Operativní porady jsou svolávány podle potřeby. Odborná způsobilost a mimořádné schopnosti pracovníků jsou využívány pro pozitivní vývoj školy.

Škola má vytvořen systém morálního a hmotného stimulování pracovníků. Kritéria pro hodnocení pracovníků jsou zakotvena ve vnitřním platovém řádu a kolektivní smlouvě a jsou známa. Podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků jsou systematicky vytvářeny.

Nástroje operativního řízení jsou účelně využívány, je vytvořen systém morálního a hmotného stimulování pracovníků. Celkově je oblast vedení a motivování hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly vzhledem k celé organizační struktuře s plánem kontrol není vytvořen, ale kontrola jednotlivých úseků činnosti školy je zajištěna. Za kontrolu pedagogické dokumentace odpovídá zástupkyně ředitelky školy, kontrola výchovně vzdělávacího procesu je realizována hospitacemi vedoucích pracovníků (ředitelkou školy, zástupkyněmi ředitelky školy pro úsek teoretického vyučování a odborného výcviku).

Četnost hospitací ředitelky školy v tomto školním roce do data konání inspekce je nižší, než by odpovídalo počtu oborů, tříd a učitelů školy. O provedených hospitacích jsou prováděny relevantní zápisy a učitelé jsou s nimi seznamováni.

Výsledky kontrol jsou projednávány s pracovníky školy a přijatá opatření jsou následně kontrolována. Na ekonomickém úseku je kontrolován provoz školy a hospodaření.

Kvalita kontrolních mechanismů je hodnocena jako dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Škola má reálnou koncepci, plánování i organizace řídicí činnosti je velmi dobrá. V kontrolní činnosti je třeba zvýšit počet hospitací, motivace a hodnocení pracovníků je na velmi dobré úrovni.)

Celkově je řízení školy hodnoceno jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 19. 11. 1998, čj. 31 607/98-21,
- povinná dokumentace školy dle §38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů (s výjimkou písm. i, k, l),
- zahajovací výkaz školy,
- koncepce školy, roční plán práce na šk. r. 1999/2000, měsíční plány práce,
- další dokumentace školy (pracovní a organizační řád školy, vnitřní platový řád),
- výroční zpráva o činnosti školy za rok 1998/99,
- učební dokumenty hospitovaných oborů.

ZÁVĚR

Doporučení k další činnosti školy:

- zlepšit materiální podmínky pro výuku předmětu práce s počítačem,
- zvýšit podíl odborné výuky matematiky,
- zpracovat aktuální učební plány podle jednotlivých oborů a tříd pro daný školní rok v souladu se schválenými učebními plány.

Škola plní v daných podmínkách svou funkci i deklarovaný vzdělávací program. Kvalita vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá. Řízení školy je promyšlené a koncepční, je hodnoceno jako velmi dobré. Celkově je SOU ve sledovaných oblastech hodnoceno jako velmi dobré.

Finanční prostředky přidělované škole ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně. Spolu s vlastními příjmy školy umožňují běžný provoz a plnění vzdělávacího programu školy.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Slavičinský	Jiří Slavičinský v. r.
Členka týmu	Ing. Vítězslava Kobzová	Vítězslava Kobzová v. r.

V Bruntále dne 2. února 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. únor 2000

Razítko

PaedDr. Eva Nedomlelová

PaedDr. Eva Nedomlelová v.r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad Bruntál, Květná 64, 792 01 Bruntál	2000-02-22	141 613/00-11142
Zřizovatel: MŠMT ČR Praha, Karmelitská 7, 118 Praha 1	2000-02-22	141 614/00-11142

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
---	---	Bez připomínek.